

EINDE VN VROUWENCONFERENTIE & MEDIA

CHINESE PERS BERICHT NIET ALLE ASPECTEN

ZOP, 12 september 1995

De vierde wereld-vrouwenconferentie trok het grootste aantal buitenlandse media aan dat ooit een VN-evenement heeft verslagen. In totaal werden meer dan 4000 journalisten geaccrediteerd. Westerse media kregen zware kritiek te verduren van hun Chinese collega's: alleen de negatieve kant van het forum en de conferentie zouden belicht worden. Maar hoe rapporteren de Chinese media zelf over de conferentie?

(Door Jan van der Made)

HUAIROU (ZOP) "Chinese en buitenlandse vrouwen planten Vriendschapsboom in Huairou", meldde het Volksdagblad afgelopen woensdag. De dag notabene nadat Hillary Clinton haar geruchtmakende "vrouwenrechten zijn mensenrechten" toespraak had gehouden, en waarin ze, toegegeven, indirect bijtende kritiek leverde op China. *Live* op CNN, op de voorpagina van de *New York Times* en de Hongkongse *South China Morning Post*. Maar in de Chinese kranten verscheen zelfs de naam "Hillary Clinton" niet. Een Chinese NGO-afgevaardigde, mevrouw Bao Anlin die de toespraak met stijgende verontwaardiging had gevolgd: "Buitenlanders mogen hier zeggen wat ze willen. Dit is VN-terrein. Maar daarom hoeven wij het nog niet in de krant te zetten".

Chinezen worden in het ongewisse gelaten over de saillante details van het vrouwenforum dat vorige week vrijdag afliep en de discussies die tijdens de Vrouwenconferentie worden gevoerd. "We lazen vorige week veel kritiek op de westerse pers", vertelt krantenverkoopster Li Huangxiang, die op de groentemarkt van Sanlitun, een wijk in Noordoost Beijing een krantenkar heeft. "Ze zouden alleen praten over het slechte vervoer, slechte accommodatie. Daaruit leiden we af dat er problemen zijn".

Song Anbin, taxichauffeur, weet meer. Zijn taxibedrijf, de Fuli-Taxicentrale had hem aangewezen om op Huairou te rijden. Hij was daarmee een van de 5000 taxichauffeurs die een speciale pas kregen waarmee ze de binnenstad van Huairou inkonden. "Er waren geruchten over duizenden lesbiennes die naakt in de straten van Huairou dansten ... ik heb niets gezien. Alleen een hoop vrouwen die met elkaar praatten en wat kleine demonstraties. Omdat er nauwelijks over werd bericht ontstond bij veel mensen de indruk dat er een soort orgie bezig was in Huairou ... ik weet natuurlijk niet wat er zou zijn gebeurd als het niet zo geregend had" voegt hij er grijnzend aan toe.

GOEDE GASTHEER

Voor het Chinese Organiserende Comité en de All China Women's Federation was de vrouwenconferentie een prestigekwestie. Tien jaar geleden was China het enige Aziatische land dat zich kandidaat had gesteld voor de organisatie. In 1990 werden er al door heel Beijing posters en banieren bevestigd die opriepen "een goede gastheer voor de 4e Wereld Vrouwenconferentie" te zijn.

Maar Beijing had niet gerekend op de groeiende rol van de NGO-forums bij de VN-conferenties. "Tijdens de Earth-summit in Rio in 1992 begonnen Chinese organisatoren nattigheid te voelen", vertelt een Britse VN-conferentieveteraan. "Ze zagen dat het onofficiële NGO-forum een anarchistisch karakter aannam dat soms veel meer aandacht kreeg dan de officiële conferenties. Ze zagen overeenkomsten tussen de wilde NGO-Forums en de studentendemonstraties op het Tiananmenplein in 1989".

Op het laatste moment besloot Beijing het NGO-forum te isoleren, fysiek (60 km buiten Beijing in Huairou) en door middel van een nieuwsblackout. "Het waren puur politieke redenen", vertelt een van de duizenden "vrijwilligers" die bij het Forum en de conferentie rondlopen. De openingsceremonie van

het NGO-forum (die plaats vond in het Olympisch Stadion in Beijing) werd nog wel live uitgezonden op de Chinese tv, maar daarna beperkte verslaggeving zich tot enkele Chinese NGO's die aan het forum meenamen, en het bezoek van mevrouw Chen Muhua, de president van de Vrouwenconferentie, aan Huairou.

SLOTDOCUMENT

Chinese veiligheidsdienst en mediacensoren haalden afgelopen zaterdag, na de afloop van het NGO-vrouwenforum in Huairou, opgelucht adem. Maar ook over de vrouwenconferentie wordt miniem bericht. Er wordt geen aandacht besteedt aan de moeilijke onderhandelingen over woorden en passages in het slotdocument. Discussies over heikele passages in het ontwerp *Platform for Action*, mensenrechten, en vooral het recht van de vrouw om zelf te bepalen hoeveel kinderen ze krijgt, iets wat haaks staat op de officiële een-kindpolitiek, gaan voorbij aan Chinese lezers. "Richtlijnen inzake bevolkingspolitiek die in de VS heersen zijn in China niet toepasbaar", vertelde de Chinese premier Li Peng gisteren aan George Bush, die in Beijing op bezoek is.

Deze opmerking stond vandaag in de meeste Chinese kranten en vormt een signaal aan de lezers: China tekent misschien het *Platform for Action*, waarin (zij het in uiterst vage termen) staat dat vrouwen zelf mogen bepalen hoeveel kinderen ze kunnen krijgen, maar in de praktijk krijgt de binnenlandse politiek toch voorrang. "Chinese media spelen hun klassieke rol als propagandamachine", zegt een diplomaat die al jaren in Beijing woont. "Ze presenteren China als perfecte organisator van de grootste VN-conferentie ooit gehouden en tegelijkertijd laten ze zien dat China ondanks alles niet buigt voor druk uit het buitenland".

© Jan van der Made